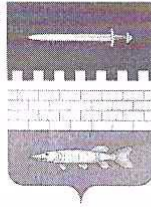

СОВЕТ
ПЕТРОПАВЛОВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул. Ленина, д. 33
с.Слобода Петропавловская,423198

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ПЕТРОПАВЕЛ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

Ленин урамы, 33
Петропавловка бистәсе авылы, 423198

тел.: (8-4348) 3-35-41, факс: (8-4348) 3-35-18. Ppav.Nsm@tatar.ru

КАРАР

Петропавел авыл жирлеге Советы
Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы

2022 елның 31 августы,

№ 24-80

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл жирлеге
Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законнары, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Петропавел авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставынигезендә, Яңа Чишмә муниципаль районыны Петропавел авыл жирлеге Советы

КАРАР БИРӨ:

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).

2. Үз көчен югалткан дип танырга:

«Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында» 2021 елның 23 гыйнварындагы 7-20 номерлы Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл жирлеге Советы карары;

«Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл жирлеге Советының 23.01.2021 ел 7-20 нче номерлы карары белән расланган, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмәгә үзгөрешләр кертү хакында» 2021 елның 31 маендагы 12-35 номерлы Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл жирлеге Советы карары;

«Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл жирлеге Советының 23.01.2021 ел 7-20 нче номерлы карары белән расланган, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмәгә үзгөрешләр кертү хакында» 2021 елның 27 августындагы 14-43 нче номерлы Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл жирлеге Советы карары.

3. Әлеге карарны интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга <http://pravo.tatarstan.ru>, шулай ук Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Яңа Чишмә муниципаль районының рәсми сайтында интернет

мәгълүмат-телекоммуникация челтәрәндә <http://novosheshminsk.tatarstan.ru> урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл җирлеге Советының Законлылык, экология, җирдән файдалану, торак – коммуналь хужалык һәм территорияне төзекләндерү мәсьәләләре буенча даими депутат комиссиясенә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Петропавел авыл җирлеге башлыгы

Д.С.Никитин

КУШЫМТА
Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Петропавел авыл җирлеге
Советы 2022 елның 31 августы
24-80 нче номерлы карарына

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл
җирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмә

Өлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл җирлеге Советы депутаты хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафыннан үз вәкаләтләрән гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләргә билгели.

Статья 1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл җирлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Петропавел авыл җирлеге Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Петропавел авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба – авыл җирлеге Уставы), өлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Җирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтиҗәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудырлар.

Статья 2. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутат вәкаләтләре, өлеге Нигезләмәнең 3 нче статьясында каралган очраклардан тыш, Татарстан Республикасы Петропавел авыл җирлеге Советы (алга таба - авыл җирлеге Советы) эшли башлаган көннән башлана һәм авыл җирлеге Советының чакырылышы эшли башлаган көннән туктала.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты җирлек уставы белән «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

Статья 3. Депутат вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләгә белән отставкалар;
- 3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яисә чикләнгән эшчән дип тану;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип игълан итү;
- 5) аңа карата судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;

- 6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;
- 7) Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит ил гражданлыгын-Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданын туктату, алар нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил гражданлыгы (ярдәмгә алу) яисә чит ил гражданы яисә чит ил гражданы территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ булу хокукына ия., Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе нигезендә, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы;
- 8) сайлаучылар фикере;
- 9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
- 10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жиберү;
- 11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән цикләүләргә үтәмәгән очракта;
- 12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда;
- 13) муниципаль район составында аның жирлек башлыгы, жирлекнең вәкиллеке органы депутаты буларак вәкаләтләрен туктату.

2. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында жирлек Советы карары вәкаләтләргә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә әгәр ул жирлек Советының муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы сессияләре арасында барлыкка килгән булса - мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча барлыкка килә.

3. Татарстан Республикасы Президенты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать иткән очракта, жирлек Советына әлеге гариза кәргән кен депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән кен булып тора.

Статья 4. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат аның жирлек Советы депутаты шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы булган таныклыгына, шулай ук үз вәкаләтләргә чоры дәвамында аннан файдаланучы күкрәк билгесенә ия.

2. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвирламасы жирлек Советы тарафыннан раслана.

Статья 5. Депутат үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

- 1. Депутат депутат эшчәнлеген бушатылмаган нигездә башкара, ул үзенең депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара, жирлек уставы белән билгеләнгән очраклардан тыш.

Статья 6. Депутат эшчәнлеге формалары

- 1. Депутат эшчәнлегенең формалары булып тора:
  - а) жирлек Советы утырышларында катнашу;
  - б) жирлек Советы комиссияләргә эшендә катнашу;
  - в) жирлек Советы каравына жирлек Советы карарлары проектларын кертү;
  - г) депутат таләбе кертү;
  - д) депутат мөрәҗәгәте юнәлеше;

е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, иҗтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) тиешле вазыйфаи затларга гражданныр хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрүнә таләп итеп мәрәҗәгать итү;

з) сайлаучылар белән эшләү;

и) депутат берләшмәләре, фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат эшчәнлегә шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, жирлек уставы, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Тубылгытау авыл жирлегә Советы Регламентында (алга таба - жирлек Советы Регламенты), башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Статья 7. Депутатның Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл жирлегә Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат жирлек Советы утырышларында шәхсән катнаша.

2. Депутат жирлек советы утырышларын үткөрү вакыты һәм урыны, карап тикшерүгә кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук әлегә мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны жирлек Советы Регламенты нигезендә ала.

Авыл жирлегә Советы утырышында катнашу мөмкин булмаса, депутат бу хакта алдан ук Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Тубылгытау авыл жирлегә башлыгына хәбәр итә.

3. Депутат хокукы:

1) комиссиядә һәм жирлек Советына тиешле вазифаларга сайларга һәм сайланьрга;

2) жирлек Советында карау өчен сораулар бирергә;

3) высказывать фикерен формалаштыру мәсьәләләре буенча төзелә торган авыл жирлегә Советы органнары һәм кандидатуралары вазыйфаи затлар, сайлана (билгеләнә торган, килештерә торган) Советына авыл жирлегә;

4) закон чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә авыл жирлегә Советына хокукый актлар проектларын кертергә;

5) көн тәртибе, фикер алышына торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, карарлар проектларына һәм жирлек Советының башка актларына төзәтмәләр кертергә;

6) жирлек Советы утырышында теләсә кайсы органның яисә вазыйфаи затның, жирлек Советына хисап бирүче яисә контрольдә тотылган затның чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) жирлек советы утырышларында, аның фикеренчә, иҗтимагый өһәмияткә ия булган гражданныр мәрәҗәгатьләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;

10) жирлек Советы утырышлары беркетмәләренең эчтәлегә белән танышырга.

4. Жирлек Советы утырышында депутат тарафыннан әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр жирлек Советының тиешле комиссиясә тарафыннан карала һәм тикшерелә.

Статья 8. Депутатның жирлек Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Депутат жирлек Советы комиссияләре эшендә шәхсән катнаша, аның әгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат әгъзасы булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм киңәш бирү тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

Статья 9. Депутатның жирлек Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы.

1. Депутат жирлек Советы һәм аның комиссияләренең үз компетенциясе кысаларында бирелгән йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. Депутат жирлек советы яки аның комиссияләре кушуы буенча, муниципаль берәмлек чикләрендә булган оештыру-хокукий формаларына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, жирлек Советы карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Йөкләмәне үтәү нәтижеләре турында депутат жирлек Советына яки аның комиссиясенә хәбәр итә.

Статья 10. Депутат таләбе

1. Депутат жирлек Советы утырышларында жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, жирлек Советы тарафыннан төзелә яки сайлана торган башка органнар житәкчеләренә, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә депутат таләбе белән аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе-депутат мөрәжәгате, ул жирлек Советы карары буенча депутат таләбе дип таныла. Депутат таләбе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм жирлек Советы утырышында жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.

3. Жирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, депутат таләбе жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа язма рәвештә җавап бирергә тиеш. Җавап орган житәкчесе, вазыйфаи зат, депутат таләбе жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Гарызнамәнең инициаторы гарызнамәдә куелган мәсьәләләргә карауда турыдан-туры катнаша ала. Гарызнамәнең инициаторына аларны карау көне турында алдан, әмма мәсьәләне карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Жирлек Советы Жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органының вазыйфаи затына, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесенә депутат таләбе буенча кабул ителгән карарның үтәлеше турында жирлек советы билгеләгән вакытка язмага җавап бирергә хокуклы.

Статья 11. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате дип депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан оештыру-хокукий формаларына һәм иҗтимагый берләшмәләргә, аларның компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлегә белән бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язмага мөрәжәгате санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат

тарафыннан мөстөкыйль рәвештә җибәрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнарының, җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, оешмалар, аларның оештыру-хокукый формаларына һәм иҗтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мәрәҗәгатьләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мәрәҗәгатенә җавап мәрәҗәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча булырга һәм мәрәҗәгать җибәрелгән вазыйфаи зат тарафыннан яисә вәкаләтле зат тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

Статья 12. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятие, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мәрәҗәгатьләрен карый, гражданны кабул итә, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, җирле үзидарә органнарына һәм иҗтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук сайлаучыларны айга кимендә бер тапкыр кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга үз эшчәнлекләре турында алар белән очрашулар вақытында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кәргән тәкъдимнәрне, шикәятләрен карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләрен дәрәҗә хәл итүгә ярдәм итә;

гражданны кабул итә;

жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды территорияләрендә үткәрелә, аларның исемлеге һәм тәртибе җирлекнең башкарма-идарә органы тарафыннан билгеләнгән.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенә җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

Статья 13. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Җирлек Советы депутаты депутат фракциясе яки уртақ эшчәнлек һәм карала торган мәсьәләләр буенча позицияне белдерү өчен төзелә торган төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлегенә тәртибе җирлек Советы Регламенты белән билгеләнә.

Статья 14. Депутатның җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат аның җирлек советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган бөтен хокукка ия.

2. Җирлек советы депутатның сайлау округында, җирлек Советында аның эше, җирлек Советының, аның органнарының карарлары һәм күрсәтмәләренә үтәләше турында хәбәрән тыңларга хокуклы.

3. Җирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка җирле үзидарә органнары эшчәнлегенә, икътисади һәм социаль үсеш программаларын үтәүнең барышы, депутатның тәнкыйди кәһинәләре

һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлекләренең вәкиллеке органнары эш тәҗрибәсен, җәмәгатьчелек фикерен өйрәнгә ярдәм итәләр.

Статья 15. Депутатның вазыйфай затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлегә мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Петропавел авыл җирлегә муниципаль берәмлеге территориясендә җирле үзидарә органнары, предприятие, оешмалар, муниципаль милек рәвешендәге учреждениеләрнең вазыйфай затларын чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

Статья 16. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат җирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфай затларыннан депутат эшчәнлегә белән бәйлә, закон тарафыннан сакланмый торган яшерен мәсьәләләре буенча мәгълүмат алу хокукына ия.

Статья 17. Депутат бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, җирлек уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итү;

3) даими, кимендә айга бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итү;

4) гражданның, оешмаларның, аларның оештыру-хокукый формасына, иҗтимагый берләшмәләргә, дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына бәйсез рәвештә мөрәҗәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елга бер тапкырдан да ким булмаган санда хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләрен үтәргә;

7) «коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә;

8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) дәүләт һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләрен сакларга, шулай ук гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы, депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйлә рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрен таратырга;

10) ел саен хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә үз хатынының (иренең) һәм балигь булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, җирлек уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны башкара.

Статья 18. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы депутат хокукы түгел:

1) эшмәкәрлек эшчәнлеге белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгылләнәргә;
 2) коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очрақлардан тыш:

а) сәясәи партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында катнашу (конференция);

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәясәи партия идарәсендә, һөнәр берлеге органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында катнашу (конференция), Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итү тәртибендә катнашу (сәясәи партия идарәсендә, һөнәр берлеге органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә);

в) муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр Советы Ассоциациясенә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләренә, шулай ук аларның идарә органнарында тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек исемнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлекнең идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер)булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исемнән гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталында өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен;

д) федераль законнарда каралган башка очрақлар;

3) башка түләүле эшчәнлек белән шөгылләнәргә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм граждандыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр һәм күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләрен башкаручы Депутат граждан административ яки жинаять эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очрақларыннан тыш) буларак яки административ хокук бозу турында эш буенча катнаша алмый.

Статья 19. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын, шул исәптән әхлак нормаларын да катгый үтәргә тиеш:

1) жирлек Советы утырышларында билгеләнгән тәртипне һәм регламентны үтәргә;

2) депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә үз көченә керә торган башка депутатларга, вазыйфай затларга һәм граждандарга карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтү,

ихтирамсызлык күрсәтү, ихтирамсызлык белдерү;

3) депутат эшчәнлегә белән бәйле булмаган максатларда, әгәр бу мәгълүматлар Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итсә, депутат вәкаләтләрен үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны таратырга һәм кулланмаса;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә шәхсэн яки аның якыннарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә депутат статусыннан файдаланмаса;

5) депутат вазыйфаларының объектив башкарылуында шик тудырырлык гамәлләр, гаризалар, эш-гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яисә жирлек советы абруена зыян китерә алырлык низаглы ситуацияләрдән котылырга;

6) мәнфәгатьләр конфликтына китерә яисә китерә торган вазыйфаларны башкарганда шәхси кызыксынучанлык барлыкка килгәндә, бу хакта Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга юнәлдерелгән карарларын үтәргә мөмкин;

7) Жирлек советы тарафыннан билгеләнгән Халык алдында чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта, депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә, жирлек Советы кушуы буенча, тиешле комиссия тарафыннан карала.

Статья 20. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре жирлек уставы, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларының гарантияләре, аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук торак һәм (яки) хезмәт урынын, аларның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, алар тарафыннан кулланыла торган элемент чараларын исәпкә алганда, федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция өчен һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыккач та, жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла алмый. Әлегә нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.